

**TEL DE JAREN,
TEL DE DAGEN**

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Noraly Beyer

TEL DE JAREN, TEL DE DAGEN

Over liefde, verlies, familie en ouder worden

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 7577 4

ISBN 978 90 263 7578 1 (e-book)

© 2026 Noraly Beyer

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Omslagontwerp Bas van Vuurde

Omslag- en auteursfoto © Jitske Schols/Lumen

De teksten zijn gebaseerd op columns voor de tijdschriften

Margriet en *PLUS*

Ambo|Anthos *uitgevers* vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Miklós, Noémi, Kim, Móan, Nina en Mia

*Lift up your eyes upon
This day breaking for you.
Give birth again
To the dream.*

Fragment uit 'On the Pulse of Morning'
Maya Angelou

INLEIDING

In november 2009 kreeg ik van Job Cohen, destijds burgemeester van Amsterdam, de Cosmic Award uitgereikt, een tweejaarlijkse onderscheiding van het toenmalige Cosmic-MC Theater aan iemand voor wie diversiteit en inclusie in de maatschappij vanzelfsprekend is. Ik was dankbaar verrast toen de burgemeester onderkende dat Nederland nog moest wennen aan een samenleving die van kleur veranderde. Kunstenaar Nelson Carrilho had het beeldje voor deze prijs gemaakt, van drie figuren op een loopplank, met als onderschrijf: WIJ GAAN NAAR HOLLAND. Vooraan een kleine man met een hoge hoed. Achter hem een vrouw op lange benen met een kruis op haar hoofd. Een kleine vis op een karretje met wielen sluit de rij. De man en de vrouw staan fier rechtop, hun benen in looppas. Ze stralen trots en vastberadenheid uit. Want... wij gaan naar Holland...

De drie figuren zijn een mooie metafoor voor mijn leven in Nederland. En zeker voor de tijd dat ik Suriname verliet na de Decembermoorden in 1982 om een nieuw bestaan in Nederland op te bouwen.

Sindsdien prijkt de award in de gangkast, achter glas. Ik zie hem elke dag als ik de deur uit ga. Maar ik was vergeten dat Móan, mijn kleinzoon die toen negen was, naast mij stond en het beeldje vasthield terwijl de burgemeester sprak. Een foto bracht mij terug naar dat moment.

Ik heb duizenden foto's in mijn huis: opgeborgen in albums, schoenendozen, losse enveloppen, soms ook verdwaald tussen een stapel boeken en sinds ik een smartphone heb ook in de cloud. Daar staan ook filmpjes in opgeslagen. Al die beelden zijn waardevolle gidsen die mij terug kunnen brengen naar verre uithoeken van mijn geheugen. Ze roepen associaties op met een gebeurtenis van langgeleden of juist met een ontmoeting nu. Voor veel columns die ik voor de tijdschriften *Margriet* en *Plus* schreef was een foto de inspiratiebron. Bijvoorbeeld die waarop ik als baby in een kinderstoel zit, met het vertederende onderschrift van mijn moeder: 'mijn lieveling'. Of het filmpje waarop mijn driejarige kleindochter Nina achter een kat aan rent en daarna vastloopt in de struiken. Van recenter datum heb ik honderden foto's van Joost. Tijdens zijn leven zei hij vaak dat mijn dochter Noémi en ik pas écht ergens zijn geweest als we er een foto van hebben gemaakt. In Suriname merkte hij dit weer op toen hij naast twee Javaanse mannen in een hangmat onder een afdak lag. Noémi en ik kwamen terug van een eindje lopen. We hoorden Joost zachtjes tegen de mannen zeggen: 'Let op, we gaan op de foto.' De drie mannen lachten om het hardst toen dat inderdaad gebeurde.

Afhankelijk van mijn stemming kijk ik graag naar mijn foto's en filmpjes. Ik kan blij worden van herinneringen aan een bepaalde dag en plaats, toen en toen, met die en die. Ik kan me ook verliezen in ongewenste nostalgie. Dan stop ik ermee. Tot de beelden terugkomen in een column die mij toestaat om herinneringen aan liefde, vreugde en verdriet in mijn leven op te schrijven.

Veel van deze columns zijn opgenomen in dit boek. Sommige zijn samengevoegd, andere uitgebreid en geüpdatet. Zo is dit boek, bijna ongemerkt, een terugblik op mijn leven geworden. Een leven dat zich niet keurig in hoofdstukken laat opdelen. Mensen kwamen en gingen, verblijfplaatsen veranderden, geluk diende zich onverwacht aan en verdriet evenzeer. Wat voorbij is, laat zich

soms terughalen in foto's: zwart-wit of kleur, scherp of onscherp. Het zijn momentopnamen van een rijkelijk gevuld leven. Wat in de toekomst ligt, leg ik graag ook vast. Nieuwe herinneringen zullen er komen, ook al zijn er tachtig jaar voorbij.

Noraly Beyer
september 2026

DE LIEFDE

TERI DEN YARI, TERI DEN DEI

Hoe is het om op oudere leeftijd verliefd te worden? Die vraag heb ik vaak moeten beantwoorden vanaf het moment dat ik een relatie kreeg met meneer J. Zo noemde ik hem aanvankelijk sinds hij mij in zijn columns introduceerde als mevrouw N.

In de loop van 2021 werd onze relatie publiek. We werden door een paparazzo gefotografeerd op een bankje in een park. Later bleek dat de man ons ongemerkt had gevolgd toen we van huis gingen. In het park deed hij zich voor als een vogelliefhebber. Hij zocht quasigeïnteresseerd naar zangvogels in de boomtoppen terwijl de grote lens van zijn fototoestel nonchalant op zijn keurige pak bungelde. Toen hij een praatje aanknoopte over het mooie weer voelde ik intuïtief dat er iets niet klopte. Dat gevoel werd sterker toen we om de hoek van het pad op een bankje waren gaan zitten en hij op eens weer voor ons stond. Met het fototoestel in de aanslag vroeg hij of hij een foto kon maken. ‘O ja,’ zei Joost. ‘O nee,’ riep ik, ‘wie bent u en wat wilt u met die foto?’ Maar hij maakte er een vlugger-tje van en liep weg zonder antwoord te geven.

Het was nu maar afwachten tot de foto in het openbaar zou opduiken. Een week later was het al zover. In de ochtend zag ik in een appje hoe Joost en ik erbij zaten op dat bankje in het park. Ik voelde me opnieuw betrappt en durfde mijn gezicht nauwelijks buiten de deur te steken. Maar in de loop van de dag bleven de berichten

binnenkomen, in de middag waren we al uitgeroepen tot paar van het jaar en tegen de avond waren we op Twitter trending topic geworden. Al mijn irritatie over die paparazzo verdween dankzij de hartverwarmende reacties van heel veel mensen.

Het gebeurde allemaal tijdens de hoogtijdagen van corona. De foto en het bijhorende bericht bleken welkom nieuws in tijden van neerslachtigheid. Dat je nooit te oud bent voor de liefde gaf velen hoop. De mensen waren oprecht opgetogen. Ze waren blij voor ons. Ze waren blij voor zichzelf. Ik raakte ontroerd door hun krabbeltjes om dit met ons te delen en ons nog meer geluk toe te wensen. Op straat werd ik aangesproken door wildvreemden. De bloemenman op de markt stopte me een bosje rozen toe en de kaasboer gaf me een extra stuk jong beleg mee voor Joost.

Hoe is het om op oudere leeftijd verliefd te worden? Ik denk aan het Surinaamse lied 'Teri', dat de liefde voor het leven bezingt en alle zegeningen die je gegeven worden:

Teri den yari én teri den dei
Teri den wiki én teri den mun
Tek'yu pasensi én teri den bun
Teri den wan fru wan

Tel de jaren en tel de dagen
Tel de weken en tel de maanden
Neem je tijd en tel ze goed
Tel ze één voor één

VERKERING

Joost was nog geen jaar weduwnaar toen hij contact met mij zocht. Kort voor haar dood had zijn vrouw gezegd dat hij binnen een halfjaar een ander zou hebben. Hij had dat weggewuifd. Maar tien maanden later kreeg ik een mail van hem.

Ik kende hem vaag, we hadden samen weleens iets op het toneel gedaan. Hij wilde me spreken over Caraïbische poëzie, want ik zat in een commissie die daarmee te maken had. Of ik tijdens een lunch wat informatie kon geven. Ik ging akkoord. Ik zeg vaak ja op dergelijke verzoeken omdat ik me graag laat verrassen en anders een goede reden moet hebben om nee te zeggen. We zagen elkaar een paar dagen later in een restaurant bij Artis. Het was een mooie zomerse dag en de eerste lockdown van de coronacrisis was net achter de rug. Bij een kopje soep, een salade en een broodje vertelde hij over zijn twee kinderen en ik over de twee van mij. We ontdekten dat we allebei uit een groot gezin kwamen. Hij met veel zusters, ik met veel broers. We bleken allebei een broer verloren te hebben. En we hadden allebei op kostschool gezeten, hij bij de priesters in Weert, ik bij de nonnen in Roermond.

Ik verloor gaandeweg uit het oog waarom ik daar eigenlijk zat. Temeer omdat alle onderwerpen ter sprake kwamen die mensen bedenken kunnen tijdens zo'n eerste gesprek. Onze gevorderde leeftijd, zijn overleden vrouw, mijn huwelijk van lang geleden en de

mondkapjes tegen het coronavirus die eindelijk af mochten. Pas na drie uur verlieten we het pand. Wel erg lang voor een lunch waarbij iemand alleen wat informatie wil over Caraïbische poëzie. Maar in al mijn naïviteit had ik nog steeds niet in de gaten dat ik een date achter de rug had, zoals hij zich tijdens de lunch had laten ontval-
len. Er was met geen woord gesproken over Caraïbische poëzie, wat me toch aan het denken had moeten zetten.

Ik was met het openbaar vervoer. Hij was met de auto en wilde me wel thuisbrengen. Dat kon ik moeilijk weigeren, waarom zou ik trouwens. Ik zeg immers graag ja. Ik begon pas iets in de gaten te krijgen van zijn verborgen agenda toen hij in Amsterdam-Oost stopte bij een bloemenstal tegenover een kerkhof, zijn auto parkeerde en uitstapte. Hij kwam terug met een bos zonnebloemen. Bij het afscheid zocht hij mijn lippen, maar ik gaf hem een zoen op zijn wang. Toen ik hem uitzwaaide wist ik al dat we samen verder zouden gaan. Het werden vijf jaren van onverwacht geluk, dat maar af en toe beproefd werd door onze verschillen. Over tijd bijvoorbeeld, omdat ik het minder nauw neem met een afgesproken tijdstip als het niet om werk gaat. Of over de hoeveelheid suiker in een dessert dat hij van internet had geplukt. Of over een dagelijkse douche. Niet nodig vond hij. Voor zijn moeder was hij altijd al een *taddik* geweest. Toch was hij op gezette tijden nog steeds verontwaardigd over het feit dat ik hem niet direct plat op de bek had gekust.

Na onze eerste ontmoeting ging hij op vakantie. Ons contact zette zich voort met appjes, die steeds flirteriger werden. Voor een tweede ontmoeting ging hij te rade bij zijn kaartvrienden. Hij kreeg het advies om ‘de grote sprong voorwaarts’ te maken. Hij moest mij weer uitnodigen voor een date in een restaurant, dat chiquer moest zijn dan het restaurant bij Artis. Daarna zou hij weer met mij moeten gaan eten, maar dan in een twee- of driesterrenrestaurant. Zo zou hij het moeten opbouwen tot het tweepersoonsbed in zicht kon komen. Het plan viel in duigen toen hij corona kreeg.

Eenmaal opgeknapt kwam het weer tot een ontmoeting, daarna nog een en nog een.

Om uit te vinden of we bij elkaar wilden blijven laste hij tussen kerst en nieuwjaar een proefperiode in bij hem thuis. Kort nadat het nieuwjaar was geweest schoof hij een stoel naar me toe, ging zitten en vroeg plechtig of ik verkering met hem wilde. Dat woord maakte me aan het lachen. Ik had het jaren niet gehoord; het kriebelde. Later zou ik vaker merken dat hij ervan opkeek als ik in de lach schoot om iets wat hij niet als grap bedoeld had. Zo vroeg hij me tijdens een vakantie op de weg langs het Meer van Genève ten dans. Bloedserieus draaide hij rond en stak zijn hand naar me uit. Dat was voor mij zó grappig dat ik lachend in zijn armen liep.

In die eerste tijd moest hij leren leven met het verlies van zijn vrouw, met wie hij vijftig jaar getrouwd was geweest. Tegelijk wilde hij ruimte geven aan zijn ontluikende liefde voor mij. Die combinatie bracht hem in een spagaat. Hij zocht steun bij wat hij een rouwmevrouw noemde: een vrouw die een halfjaar lang wekelijks bij hem kwam om te luisteren naar zijn verhalen.

Vijf jaar later. Het is weer kersttijd. Joost is er niet meer. Hoewel ik wist dat hij allang een bondje met de dood had gesloten, viel de rouw rauw op mijn dak. Mijn hoofd raakte vol van ronddwarrelende gedachten over begrip voor zijn dood, terwijl mijn hart overliep van verdriet.

Familie, vrienden, kennissen en velen die ik niet persoonlijk ken maakten een rouwmevrouw voor mij overbodig. Ik ben opgevangen met een vloed aan troost, aan hartversterkers in de vorm van bezoeken, telefoontjes, bloemen, kaarten, mails en berichten. Joost heeft zeker geweten hoezeer hij gemist zou worden.

DE KLOK & DE TIJD

Latten, zou daar een cursus voor bestaan? Met vriendinnen praat ik weleens over hun latrelatie en de mijne. We hebben het over de voor- en nadelen van living apart together, wat spannender klinkt dan samen apart wonen of apart samenwonen. Volgens de statistieken is latten sinds de jaren zestig van de vorige eeuw populair. Vooral mensen van dertig jaar en ouder hebben graag een latrelatie voor ze eventueel willen samenwonen. Mijn vriendinnen en ik zijn van een nog oudere generatie en volgens diezelfde statistieken zijn het bij ons vooral de vrouwen die de voorkeur geven aan alleen blijven wonen.

Decennialang wist ik niets van een latrelatie. Ik woonde bijna tien jaar onder één dak met de vader van mijn kinderen. Ik ben vijfenzeventig jaar geworden zonder een dag gelat te hebben. Totdat Joost mijn leven binnenviel en er vervolgens niet meer uit wilde. Een paar maanden later had hij mijn huissleutel en kreeg ik de zijne. ‘Verkering’ noemde hij het hoogdravend en zo maakten we, allebei in de zeventig, ons latdebuut. Hij vanuit een huwelijk van bijna vijftig jaar, ik vanuit dertig jaar alleen wonen.

En ja, voordelen van een latrelatie – uitvoerig benoemd door mijn vriendinnen – waren er inderdaad. Zoals nooit meer een man of vrouw in huis die zich bij ieder kuchje overgeeft aan de gedachte